FACULTY OF BUSINESS AND ECONOMICS
DEPARTMENT OF MANAGERIAL ECONOMICS, STRATEGY AND INNOVATION
NAAMSESTRAAT 69 BUS 3500
BE-3000 LEUVEN

Eduskunnan tulevaisuusvaliokunta

Suomen TKI-panostusten riittävyys ja kohdentuminen

TKI-investoinnit, korkeakoulutus mukaanlukien, ovat keskeisiä tulevaisuuden talouskasvun luomiseksi. Talouskasvu yleensä ja Suomessa erityisesti on perustunut tuottavuuden kasvuun (kts. kuvio), joka puolestaan perustuu osaamisen ja tiedon lisääntymiseen. Tutkimusnäyttö osoittaa, että koulutuksella voidaan edistää innovaatioita (Toivanen ja Väänänen 2016); että innovaatiotoiminta hyötyy kasautumiseduista; ja että innovaatiotoiminnan tulokset ovat yllätyksellisiä ja hankalasti ennustettavia (kts. esim. Takalo ja Toivanen 2016). Näillä perusteilla jaan kommenttini kahteen osioon, joista ensimmäinen käsittelee yliopisto/korkeakoulurahoitusta ja toinen yksityisen sektorin TKI-toimintaa ja sen julkista tukea.

A. Yliopisto/korkeakoulurahoitus

1. Yliopistoihin kohdistuvat säästöt ovat vaarallisen suuria.
2. Keskeistä on, että jatkossa uudistetaan OKM:n yliopistoille luomaa toimintaympäristöä siten, että
    a. Opiskelijoiden valikoituminen yliopistoihin nopeutuu. Tämä saavutetaan pääsykoejärjestelmää uudistamalla. Esimerkkiä voi hakea Norjasta, jossa opiskelijat valikoituvat opiskelupaikkoihin.
    b. Tutkimuksen määrän ja laadun palkitseminen tulee tehdä laatua painottaen ja erityisesti tieteenala-, ei yliopistokohtaisesti laatua verraten. Yliopistotason määrää painottava ja laatua vaillinaisesti mittaava nykyrahoitusjärjestelmä synnyttää epätoivottavia kannustimia.
    c. OKM:n tulee miettiä miten mahdollistaa nykyjärjestelmää huomattavasti joustavampi resurssien siirtymä yliopistosta toiseen opiskelijamäärien ja opetuksen laadun

FACULTY OF BUSINESS AND ECONOMICS
DEPARTMENT OF MANAGERIAL ECONOMICS, STRATEGY AND INNOVATION
NAAMSESTRAAT 69 BUS 3500
BE-3000 LEUVEN

kautta. Nykyiset tutkintokiintiöt poistavat tehokkaasti yliopistojen kannustimet parantaa ja laajentaa opinto-ohjelmiaan.

B. Yksityisen sektorin TKI toiminta ja sen julkinen tuki

1. Valtion keskeinen rooli yksityisen sektorin TKI-investointien mahdollistamisessa on onnistuminen koulutuspolitiikassa.
2. Toinen keskeinen rooli on mahdollistaa investoinnit uusiin (innovaatio)alueisiin ja yrityksiin. Tämä tapahtuu usein toimintaympäristöä parantamalla paremmin kuin suoraa rahoitusta tarjoamalla.
3. Tutkimusnäyttö Tekesin rahoituksen vaikuttavuudesta on pääosin (varovaisen) positiivista.
    i. Einiö (2015) ja Takalo ym. (2013, 2016) mukaan Tekes-tuki lisää merkittävästi tuen saajien TKI-investointeja.
    ii. Takalo ym. (2016) mukaan Tekes ei kuitenkaan lisää TKI-investoijien määrää; toisaalta saman tutkimuksen mukaan ei ole syytäkään lisätä TKI-investoijien määrää olemassa olevien yritysten joukossa.
4. Pääsääntö tukien jakamisessa on, että ylhäältä alas suunnattu tuki, oli se sitten yksityisen toimijoiden kanssa suunniteltua tai ei, on huonompaa kuin alhaalta ylös suuntautuva (eli omaehtoisiin hakemuksiin perustuva) tuki.
5. Julkisen sektorin tulee tunnistaa markkinapuutteet ennen kuin tukea myönnetään. Lisäksi on tunnistettava julkisen sektorin kyky korjata ko. markkinapuute.

Otto Toivanen

Taloustieteen professori, Leuvenin yliopisto
otto.toivanen@kuleuven.be
vieraileva taloustieteen professori, Aalto yliopiston kauppakorkeakoulu

FACULTY OF BUSINESS AND ECONOMICS
DEPARTMENT OF MANAGERIAL ECONOMICS, STRATEGY AND INNOVATION
NAAMSESTRAAT 69 BUS 3500
BE-3000 LEUVEN

Lähteet:

Einiö, E., 2014, R&D Subsidies and Company Performance: Evidence from Geographic Variation in Government Funding Based on the ERDF Population-Density Rule, *Review of Economics and Statistics*, 96, pp. 710–72

Takalo, T., T. Tanayama, and O. Toivanen, 2013, Estimating the benefits of targeted R&D subsidies. *Review of Economics and Statistics,* 95, pp. 255-272.

Takalo, T., T. Tanayama, and O. Toivanen, 2016, Welfare effects of R&D support policies, mimeo.

Takalo, T., ja Toivanen, O. 2016, Economics of Innovation Policy, *Nordic Economic Policy Review*, pp. 65-90.

Toivanen, O. ja Väänänen, L., 2016, Education and invention, *Review of Economics and Statistics*, tulossa.

FACULTY OF BUSINESS AND ECONOMICS
DEPARTMENT OF MANAGERIAL ECONOMICS, STRATEGY AND INNOVATION
NAAMSESTRAAT 69 BUS 3500
BE-3000 LEUVEN

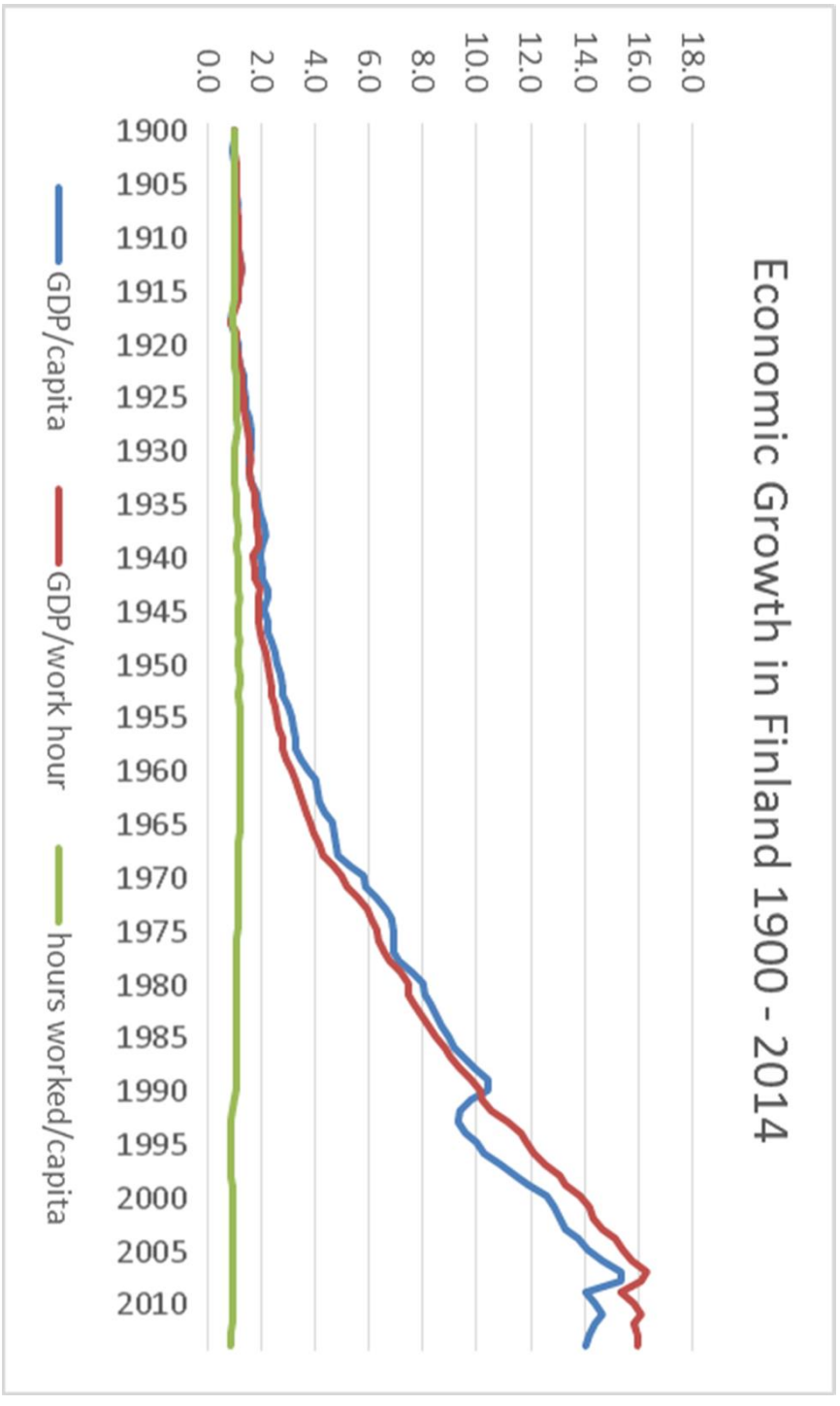

Lähde: Tilastokeskus ja Matti Pohjola, 2016.